

SpringMed
ORVOSI KISKÖNYVTÁR®

Dr. Rosztóczy András
Lada Szilvia

Refluxbetegség az orvosi gyakorlatban

Mit tanácsoljunk
a betegeinknek?

GASZTROENTEROLÓGIA

Dr. Rosztóczy András
Lada Szilvia

© Dr. Rosztóczy András, Lada Szilvia 2024
© SpringMed Kiadó 2024

SpringMed ORVOSI KISKÖNYVTÁR® sorozat

Dr. Rosztóczy András – Lada Szilvia
REFLUXBETEGSÉG AZ ORVOSI GYAKORLATBAN
Mit tanácsoljunk a betegeinknek?

Print: ISBN 978-615-6337-81-8
E-book: ISBN 978-615-6337-82-5
ISSN 2064-907X

Minden kiadói jog fenntartva. A mű egészének vagy részleteinek nyomtatott vagy digitális formában történő sokszorosítása, másolása, online megjelenítése kizárólag a kiadó előzetes írásos engedélyével lehetséges.

Nemzeti
Kulturális
Alap

A könyv megjelenését
a Nemzeti Kulturális Alap
támogatta

SpringMed Kiadó Kft.

Webáruház: www.springmed.hu

Felelős kiadó és főszerkesztő: Dr. Böszörményi Nagy Klára

Terjesztési és pénzügyi vezető: S. Végh Rita

Borítóterv és tipográfia: Németh János

A szerzők előszava	7
--------------------------	---

(Írta: Dr. Rosztóczy András, belgyógyász, gastroenterológus szakorvos)	9
---	---

.....	11
1.1. A tápcsatorna részei	11
1.2. Hogyan működik az egészséges nyelőcső?	12
1.3. Mi is az a refluxbetegség?	13
1.4. Hogyan változik meg a tápcsatorna felső szakaszának működése refluxbetegségben?	14
1.5. Mi válthat ki refluxot?	16
1.6. Milyen gyakori a refluxbetegség?	18
1.7. Milyen a refluxbetegek életminősége?	19
1.8. Milyen életkorban jelentkeznek a refluxbetegség?	19
.....	20
2.1. Típusos tünetek	20
2.2. Atípusos tünetek	22
2.3. Melyek a veszjelző („alarm”) tünetek?	28
.....	30
3.1. Nem eszközös vizsgálómódszerek	33
3.2. Eszközös vizsgálatok	34
3.3. Funkcionális vizsgálatok – A nyelőcsőfunkció vizsgálata	36
3.4. Radiológiai vizsgálatok	40
.....	41
4.1. Életmódtanácsok	41
4.2. Gyógyszeres terápia	41
4.3. Endoszkópos kezelés	45
4.4. Sebészeti kezelés	46

5.1. A refluxbetegség okozta szövődmények a nyelőcsőben	47
5.2. A refluxbetegség okozta szövődmények a nyelőcsövön kívül	51
<i>(Írta: Dr. Rosztóczy András, belgyógyász, gastroenterológus szakorvos)</i>	57
<i>(Írta: Lada Szilvia dietetikus)</i>	65
.....	67
.....	71
2.1. Javasolt nyersanyagok/ételek	71
2.2. Az étrendben kerülendő nyersanyagok/ételek	73
.....	74
.....	76
.....	79
5.1. Receptek jegyzéke	79
5.2. Receptek leírása	81
.....	101
Ajánlott irodalom	103
A SpringMed Kiadó könyvajánlója	104
<i>(A fotókat készítette: Végh Rita Irén)</i>	111

A közismert nevén refluxbetegség pontos orvosi elnevezése *gastrooesophagealis* (ejtsd: gasztróözofageális) *refluxbetegség*, amelynek hátterében a tápcsatorna felső részének összetett működési zavara áll. Számos rövidítést – GORB, GORD, GERD – is használnak a kórkép megnevezésére, amelyek a betegség nevének kezdőbetűiből állnak össze aszerint, hogy a szerző épp milyen írásmódot – magyart, angolt vagy amerikaiat – használ.

A refluxbetegség rendkívüli gyakoriságának köszönheti a jelentőségét, hiszen az átfogó felmérések eredményei azt mutatják, hogy az emberek mintegy egyötöde szenved az erre a betegségre utaló és legalább időszakosan előforduló tünetektől. Bár az ilyen tünetekkel küzdők jelentős része nem fordul orvoshoz, a fennmaradó hányad kezelése és gondozása – éppen a kórkép gyakorisága miatt – jelentős feladat. A betegek ugyanakkor maguk is sokat tehetnek állapotuk minél kedvezőbb alakulásáért, ha megszerzik az ehhez szükséges alapvető ismereteket.

Kiadványunk célja éppen az, hogy összefoglaljuk a felnőttkori refluxbetegségről ma rendelkezésünkre álló ismeretanyagot, illetve közétegyük mindazokat a hasznos tudnivalókat, életmódbeli tanácsokat, amelyek segítségével a beteg tevékenyen részt vehet állapotának javításában. A gyermekkori refluxbetegség speciális témakört jelent, amelynek tárgyalásától könyvünk terjedelmi korlátai miatt eltekintünk.

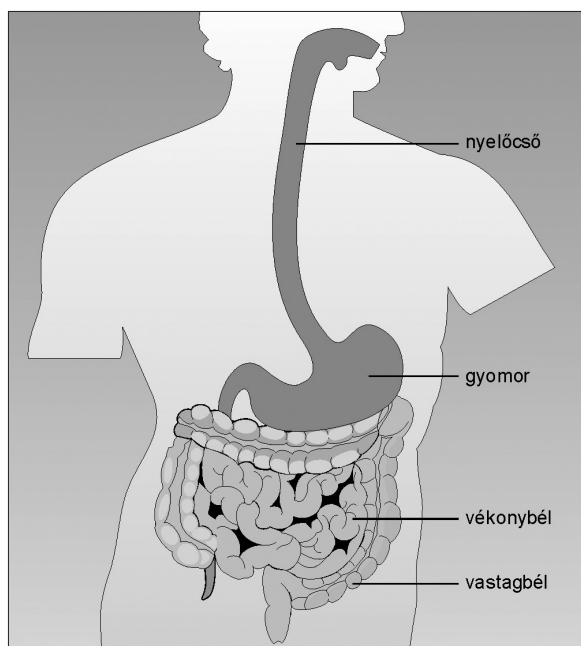
A Szerzők

[Vissza a Tartalomjegyzékhez](#)

[Vissza a Tartalomjegyzékhez](#)

[Vissza a Tartalomjegyzékhez](#)

A betegség lényegének ismertetése előtt tekintsük át a tápcsatorna felépítését és működését (**1. ábra**). A tápcsatorna vagy gyomor-bél rendszer összefüggő cső, amely a szájtól a végbélig tart, és az emésztőrendszer részét képezi. E szervrendszer feladata a táplálék felvétele a táplálkozás során, majd ebből a szervezet számára hasznos tápanyagok kinyerése és felszívá-

1. ábra. A tápcsatorna részeinek vázlatos rajza

sa, valamint a visszamaradó, a szervezet számára hasznosíthatatlan salakanyag kiürítése.

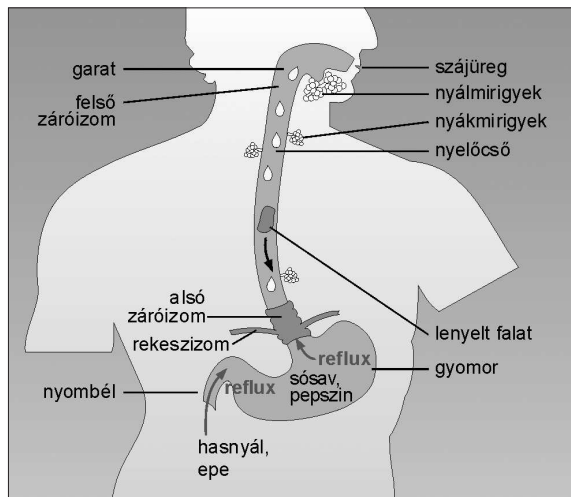
Az elfogyasztott táplálék (étel, ital) a tápcsatornán áthaladva az emésztőszervek váladékai (pl. nyál, gyomornedv, epe, hasnyál, bélnedv), illetve a bél egyes szakaszaiban élő hasznos baktériumok segítségével alakul át a szervezet számára hasznosítható, felszívható tápanyaggá.

A béltartalom feldolgozása, a hasznos és káros anyagok elkülönítése, az előbbieket hasznosítása, az utóbbiak kiürítése a tápcsatorna különböző szakaszain zajlik. A tápanyagok felszívódása túlnyomórészt a vékonybélben, a béltartalom besűrítése, továbbítása, kiürítése pedig a vastagbélben zajlik (**1. ábra**).

A nyelőcső izmos falú, csőszerű szerv. A belső felszínét nyálkahártya borítja, amelynek síkosságát az alatta található szövetréteg mirigyének nyákja biztosítja. (Ebben az ún. kötőszöveti rétegben a mirigyeken kívül ereket és idegeket találunk.) A nyelőcső fala kettős izomréteggel rendelkezik, amelynek összehúzódása továbbítja a falatot, illetve megakadályozza annak visszafelé (felfelé) haladását.

Az egészséges nyelőcső feladata a lenyelt étel továbbítása a gyomorba. Az étkezések alkalmával a táplálék először a szájüregbe jut. A rágás folyamata közben a táplálék nyállal keveredik, majd a falatot lenyelve a garaton keresztül a nyelőcsőbe kerül. A garat és a nyelőcső határán található a nyelőcső felső záróizma, a gyomor és a nyelőcső határán pedig a nyelőcső alsó záróizma (**2. ábra**).

Az alsó záróizom kb. 4 cm hosszú izomgyűrű, ami alaphelyzetben zárt kaput képez a nyelőcső és a gyomor között, és csak a nyelés után, a falat odaérkezésekor nyílik meg arra az időre, amíg a falat átjut a gyomorba. Ugyanez a záróizom akadályozza meg, hogy a gyomorba már bekerült és ott gyomorsavval, illetve a gyomor emésztőnedvével – a *pepszinnel* – ke-

2. ábra. A tápcsatorna felső szakaszának vázlatos rajza

veredett táplálék visszajusson a nyelvcsőbe. Ez azért szükséges, mert a nyelvcső nyálkahártyáját a savas gyomortartalom erősen károsítja.

A refluxbetegség a tápcsatorna felső részének összetett működési zavarán alapuló kórkép: a gyomor és akár nyombél (*duodenum*) tartalma a nyelvcsőbe (és onnan a garaton át a szájba vagy a légúti rendszerbe) kerülve (visszacsorogva) tüneteket, panaszokat, illetve az esetek egy részében különböző szervi elváltozásokat – például a nyelvcső nyálkahártyájának gyulladást (*reflux oesophagitis*; ejtsd: reflux özofagitisz) – okozhatja.